

Издази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата плаћа се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом упућу-
њом на пошту у Котор.
Дописки пишу се уредниш-
тву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од
рада 5 новч. За огласе веће
и на дуже пријеме мање.

ЦЕТИЊЕ, 9. Априла.

Цвјетна је недјеља у којој ово пишемо. Под топлим зрацима сунца животворца буди се цијела природа иза дугога сна и диже се испод бијелог покривача којим је ове године предуго и преко мјере застрта била. Вјесници прољећа кажују нам мирним дахом својим, да се спрема све што живи под овим појасом земљине коре и што је задржало животну снагу у себи — спрема се на бујнији, продуктивни рад живота.

И човјек, и ако му је чело небу окренуто, везан је цијелим бићем својим за груду земље на којој живи. И он подлежи свјема великим законима природе, и ако се испео на највиши степен њених створова.

Што прољеће чини код свијех створова природе, то и човјек осјети на себи самом, само још у вишој мјери, као створење које представља читав један свијет за себе.

И у човјека се буди с прољећа нов живот и показује се у облицима који су њему својствени и који се разликују у многост од осталог органиског свијета. Нарочито се тај живот показује у колективним облицима људског друштва, којима је човјек одвојено од осталих организама у природи. Не само индивидуална, него и колективна, друштвена радња човјекова добија силније импулсе, јача подстицања, виши полет са пастунајућим васкрсом Лазара из мртвих, васкрсом успаване природе и њених сила.

Осјећајући то буђење животних сила у себи човјек погледа око себе, око својих најближих, своје породице, своје општине, своје државе и народа. Стане мислити и размислити о свему добро, почне својски, с новим силама и мљима а по смишљеном плану, радити за што више унапређење своје свога порода, општине, државе, народа. Доба је то, гдје се у плодној рад улаже сва сума моћи човјекове, а пред свијема иде умље, којим се мисли, омијера, удешава, разбира и суди. Без мисли и размислања само махнути људи започињу своје послове.

И ми смо овом приликом поглед свој упрли у велику општину нашу, у државу која нам је отаџбина, у миду нам Црну Гору. Ради смо о њој коју да промислимо на уранку овога прољећа.

И у њој се живот буди на све стране: и по голијем кршима Цуца и Бјелица, гдје се усамљена биљка бори за опстанак свој посред непогодних елемената, и по плодним равнинама Зете, горским крајевима Пиве и Дробњака и жушним крајевима црногорског приморја гдје је бујна природа издашном руком просула своје дарове и моћи.

Природа нас зове на дјело и дјелање од јутра до мрака, на употребу њених моћи и дарова на нашу корист, на свеколико унапређење наше.

А шта се од нас тражи?

Ништа друго него рад, али рад трајни и — умни; рад олођен и оснажен силом, које нема ниједно друго створење на свијету: силом ума.

Радити нам ваља, радити умно и истрајно, ако хоћемо да оснажимо своју државу и да је у данашњем њеном новом положају поставимо на један темељ, на ком ће вазда моћи одржати своју независност не само политичку него и економску.

Задаци, које ми имамо у данашњем положају нашем, још су виши

него што су их имали наши стари. Од наших старих тражила се само једна врста рада: да раде пушком и јатаганом у руци, и они су тај рад вазда свршавали достојно и славно, те њиховом раду том имамо да захвалимо што нијесмо остали људи бескућници и народ без отаџбине.

Наш је задатак, да потомству свом оставимо не само голу Црну Гору, него још и изнутра израђену, намјештену, оправљену и у свему подобну да у њој народ може лијепо живјети и у свему напредовати.

По томе, наш је задатак не само да с пушком и јатаганом у руци чувамо слободу и независност Црне Горе од ма чијег нападаја, него да уз то још и својеки прегнемо, да отаџбини нашој дадемо све оне установе, без којих данас не може опстати ни напредовати ниједна просвијетљена држава у свијету.

Рад је то огроман, велик и тежак, по ми му се не можемо уклонити с пута, јер нам се он силом намеће, баш и да не бисмо имали дужност према отаџбини и према потомству, да му се подвргнемо.

Што се тиче рада око одбране наше отаџбине од могућих спољашњих нападаја, за тај рад наслиједили смо од наших старих потребне врлине и способности, а срећни смо што нас је воља и милост божја ставила под кров оне високе куће која не престаје гајати у народу нашем те врлине и способности.

Али како и су чим да одговоримо оним другим позним задацима које нам намеће нови положај наш? Како и су чим да снабдјемо нашу Црну Гору свијем оним заводима и установама које се траже за опстанак и напредак једне модерне државе? Нарочито пак: како да осигурамо нашој Црној Гори ону економску самосталност и независност, без које је у данашњем свијету и политичка независност јако ослабљена, ако није са свијем плузорна?

Ми смо народ спромашан. Од наших старих нијесмо могли наслиједити ништа друго осим онога драгоценог блага: слободе и независности, за које им вазда остајемо благодарни. Друге готовине у материјалном течном благу ми немамо скоро никакве. Зато и од свега другог, што нам данас треба, једва ако имамо тек саме почетке. Хоће нам се школа, хоће путова, хоће бродова, хоће разумног пољоделства, хоће заната, домаће индустрије, домаће трговине и т. д.

То све тек нам ваља створити у Црној Гори.

Како ће се то учинити?

Никако друшћје него радом и штедњом. Ваља нам радити да што стечемо, и ваља нам штедјети да стечено сачувамо и умножимо.

Проста правила, са истину, која сваком иду у главу, по којих се на жалост не придржава сваки!

Будемо ли радили разумно и штедјели наметно, ми ћемо стећи нешто главнине, која ће нам даље све већа и већа напољавати наш рад и с године на годину стављати нам на расположење средства, којима ћемо моћи подмиривати једну за другом све оне потребе које проистичу из наших новијих задатака. Тада ћемо моћи имати и школа и путова и бродова; наша ће се радност бујно развити; трговина ће процијетати; занати ће се намножити по народу; пољоделство ће бити издашно; сточарство ће доћи

на руку осталијем радњама, у кратко: земља ће нам стати на своје поге у економском погледу, добиће своју снажну економску подлогу на којој ће се моћи самостално развијати и не ће зависити — бар не у свему — од иностранства.

Будемо ли радили а при том не штедјели, или — што је још горе — не будемо ли ни радили ни штедјели, тада нећемо никад ништа ни имати. Тада ћемо бити ооуђени да животаримо вјечито у економској зависности од иностранства, и да нам унутрашњи развјатак а с њим и напредак наше земље остане укочен.

Ово ниједан Црногорац не може жељети својој отаџбини. За то смо увјерени, да ће сви с нама бити сложни у томе, да нам све силе наше ваља напредити и уложити у корисне радове којима се производе материјална добра подобна да ставе народ у стање да може подмиривати своје потребе; с друге опет стране, да нам ваља што више наметно штедјети, како бисмо од зараде наше стекли главницу која ће нам служити као квасац за даље економско развијање и напредовање.

Кад к томе додамо, да ће и влада наша вазда бити свијесна свога великог задатка да свукуд у народу потпомаже рад и штедњу и да свијем ередствима и мјерама које је властна чинити иде на руку производству кориснијих добара а спречава непроизводно трошење, расипање и разметање којим се уништава муком стечено добро, — кад дакле к раду и штедњи народа додамо и бригу владе о томе да тај рад и та штедња буде што издашнија и плодноснија, тада можемо поуздано гледати не само у своју политичку него и у економску будућност, јер ћемо видјети да су у нас у службу државе и народа запрегнути сви они фактори, који зиђу будућност економску.

Прољеће је ославило. Оно нас зове на рад. Засукујмо дакле руке, на на рад у име божје и у час добри!

La politique c'est la fatalité — рекао је Наполеон I. великоме pjesнику њемачком Гете-у у Ерфурту, и погодио је, као што видимо јасно на толиким догађајима у свијету.

Ко би икада могао замислити, да је могућан при данашњим околностима савез између Италије и Аустро-Угарске?

Па ипак је тај савез, што'но веће, перфектан!

Та нам је тајна откривена из Лондона, по свој прилици по поруци добивеној из Берлина или из Рима, гдје се морао тражити повод да би се могао побијати страх као да је тај савез између Италије, Њемачке и Аустро-Угарске склоњен против Францеске.

Рајтеров биро у Лондону први је јавио, да је склоњен *офанзивни тројни савез против Францеске*. Листови њемачко-аустријски одмах усташе против тога, наводећи да је тај глас пустио у свијет Гледстон, да би тијем застрашио Францеску и могао комотно изводити своје планове у Мисир без зазирања од Францеске; у исто доба стадоше увјеравати свакога, како ни помисла не може бити о том да је тај савез управљен против Францеске, него ако је и постигнуто споразумљење између тројих сила, оно може бити управљено само на одржање мира у

Јевропи. На против листови францески тврде, да је Рајтерова вјест чисто берлинска наруџбина, која је тога ради у свијет пуштена, да би се с толико већим апломбом могла побијати садржина његова и да би се лакше одиграла дволична улога према Францеској.

Била истинита ова или она версија, то за саму ствар не криједи много. А ствар се састоји у том, да је доиста, ако не прави и формални савез, а оно умени споразум постигнут између Италије, Њемачке и Аустро-Угарске, и да се тај споразум тиче поглавито Францеске.

Сви листови и сва мишљења политичких кругова у Јевропи слажу се у том, да је тај споразум, или да кажемо краће и јасније: тај савез — дјело Бисмарково. Није ни то тајна за што је Бисмарко радио на том савезу и шта намјерава с њим постићи. То је сам Бисмарко једном приликом у њемачком сабору јавно исповједио, рекавши: да послје рата францеско-њемачкога све настојање његово иде за тијем, да разбије и развали све могуће савезе у Јевропи који би управљени били против Њемачке, а Њемачку да подупре савезницима помоћу којих би вазда могла одолијевати срди и навали од стране Францеске.

Бисмарко се вазда боји рата са Францеском. Он се тога рата не боји за то што држи да је Францеска јача од Њемачке (јер он зна, и увјерен је о томе, да Францеска при свијем својим реформама из новијег доба стоји у војничкој свази испод Њемачке), него га се боји за то, што би Францеска у том рату могла имати уза се по којег савезника на тијем поетати опасна за Њемачку.

Да Францеску сваки могућим начином ослаби, да јој савезнике њене отргне и да је са свијем осами у свијету, то је задатак Бисмаркове политике, и, признати му мора пријатељ и непријатељ, он је тај задатак бар до сад савршено испунио и мајсторски га изradio.

Прије свега, он је Францеску увукао у африканска подухваци и тијем је постигао двојак резултат: прво одвратио је пажњу францеског народа од Њемачке, уклонио један знатан дио њене војске далеко од границе Њемачке и учинио да се тамо о туђем трошку војничка снага Францеске слаби и ломи; друго, постигао је тијем знатну дипломатску добит, што је завлада два најближа латинска народа: Францезе и Талијане, који су вазда догле у слози и љубави живјели, који су се узајамно назли, поштовали и потпомагали.

Ослабљивши тако Францеску у Тунису Бисмарко јој је сво одузео и јединог савезника њеног: Италију. Бивши министар францески Фресине хвалио се у оно доба пред скуштином францеском колико му услуге чини Бисмарко у тунишкој ствари. Каква наивност од државника коме најмање приличи бити наиван! Бисмарко је могао слатко трти дланове, кад га је Фресине пред скуштином францеском похваливао!

По Бисмарко је с Италијом Францеску још већа изиграо. Он је Италију не само отргао од Францеске, него ју је још и привезао за себе и за своју политику. Италија је ушла у савез, који је Бисмарко створио чисто зарад Њемачке и њемачких интереса, у савез њемачко-аустријски.

Шта тражи Италија у том са-
везу?

Да осигура мир свој и мир Јевро-
пе — кажу официозни листови.

Но у мир Јевропе нико не дѣра,
пајмање пак у мир Италије. Ниједна
сила на свијету не мисли нападати
на Италију, да би она морала бити
забринута за свој мир и тражити се-
би савезнике. Најмање то мисли Фран-
цеска, која нема шта да тражи од
Италије.

Онда се мора претпоставити, да
се Италија спрема да потражи што
од Францеске, па у то име ушла је
у савез с противницима францескијем.

Шта би то могло бити?

Корсика, Ница и Савојска! До
душе Италија може имати аспирација
на те крајеве, но питање је, је ли
вријеме и је ли ред да она на то сада
помисли? И је ли она сигурна у
савезницима својим, да ће и одржа-
ти обећање своје у случају успјеха
над Францеском? Не познаје ли Ита-
лија Бисмарка, који је вазда до сада
само рачун за себе правео, а није
много марио шта ће бити од његови-
јех савезника?

Могуће је да је Бисмарко у слу-
чају рата с Францеском обећао Ита-
лији Корсику, Ницу и Савојску, но
он ће бити posljedњи који ће се
сјетити тога обећања у самом срећ-
ном исходу рата, да и не говоримо о
несрећном.

Допуштамо да има још један раз-
лог, који је нарочито званичан и мо-
нархијну Италију нагнао на савез с
монархијама конзервативним у сред-
ни Јевропе. Тај је разлог: брига за
одржање монархизма у Италији. Нема
сумње да елементи радикални узимају
мах у Италији као и у Францеској,
а изјесно је и то да ови елементи
стоје у свези једни с другима и да
нијесу ни најмање наклоњени монар-
хијској форми владања, која данас по-
стоји у Италији. Но нико нам не
може доказати, да ће се ови елементи
ослабити или са свијем парализати
тијем, што ће Италија ступити у је-
дан савез који је код Талијана вазда
био непопуларан и који им пресеца
све њихове бучне аспирације с дру-
ге стране.

Има их до душе и у самој Ита-
лији, који вјерују, да ће се овим
савезом постићи то, да Италија до-
бије од Аустрије на поклон барем
Трентин!

Може ли бити ишта наивније од
тога? Аустрија, од како постоји, ни-
коме ништа није поклонила без љуте
невоље своје, а да ће поклонити Треп-
тин Италији, с којом је до скоро сто-
јала у крвнјој завади и која јој се сад
сама хвата испод руке! То могу вје-
ровати само матора политична дјеча!

Еле од свијех једини је Бисмар-
ко који добро рачуна и зна шта ради.
И он зна, да за сад нико не пријети
миру Јевропе (то ће рећи: Немач-

ке, јер до мира остале Јевропе
њему је слабо стало!), па ни Фран-
цеска. Али ђаво не спава! Може сј-
тра доћи на владу какав Орлеановић,
као што се берлински листови боје,
или какав Наполеонович, као што
римски „Дирито“ додаје, па ето гото-
ва ђавола.

За то се треба за рана спремати,
бусије и засједе хватати, савезнике
око себе прикупљати, а противника
што више ослабити и осамити.

То Бисмарко и ради, и посао
му иде мајсторски за руком. Како
ће његови савезници послје проћи,
то је њихова ствар, а Бисмарку —
девета брига!

МАНЧИНИ И ТИСА О ТРОЈНОМ САВЕЗУ.

Осим оне знамените бесједе, у којој
је талијански министар Манчини раз-
ложио пред комором спољашњу политику
данашње владе талијанске, иети је мини-
стар и пред сенатом учинио подобну из-
јаву, која заслужује да се сазна и коју
овдје доносимо.

Министар најприје истакну, како су
сви сенатори једне мисли о спољашњем
положају Италије, учвршћеном владиним
настојањем, и како се сви похвално изја-
вили о одношајима Италије према Аустри-
ји и Немачкој, којима се пошљедице по-
казују у сложном држању тих сила и у
повишеном утицу Италије. Италија води
са Аустријом и Немачком политику мира.
Далеко је од ње свака непријатељска на-
мјера. Једини јој је тежња подржавати у
Јевропи мир у интересу цивилизације. То
споруазумљење не умањује ни достојанства
ни независности народа. Што некоји веле,
да ће тај савез имати слаб материјалан
успјех, види се, да нимало не познају ње-
гове наравн. Све три силе хоће само мир
и очување онога што су стекле. Неплодно
је свако настојање, да се испита облик
тога споразума; довољно је, када се зна,
да споразум постоји и да почива на пот-
пуно узајамним правима и дужностима.
Влада не ће се дати потиснути са тога
пута, она ће гајати добре одношаје са
Инглеском и најближњим гледишта да се
с Францеском одржи најпријатељскији од-
ношај, јер једно не искључује друго. Са-
вез тројни није никад био непријатељски
према Францеској; с друге пак стране,
вели Манчини, да може рећи, да за тијем
тежи, како би се изравнале и заборави-
ле жалосне размирице, што су у потоње
вријеме настале међу Францеском и И-
талијом. Тај поступак владин посве-
је нараван, јер најбоље годи интересима
Италије. Када дакле неко тврди, да ми
тако радимо, јер нас на то присиљавају
увјети што смо их с објема централним
силама углавили, тада нас оклеветави, као
што нас оклеветавију и тада, када нам
кажу, да наша унутрашња политика потје-
че од тих обвеза. Нема тога талијанског
државника, припадао он ма којој странци,
који би се, експлајући један савез, поко-
рио увјетима, који би могли сузити неза-
висност наше државе. Кад би то било
истина, како смо онда могли прогласити
изборну реформу? Наш је поступак пре-
ма Францеској природан. Ми хоћемо да
будемо пријатељи, но то још не значи,
да не ћемо будним оком пратити све до-
гађаје, који би нам могли нанјети штете.
Што ми прије свега тражимо, то је, да се
има обзир на наше интересе. Кад би и
пр. Францеска хтјела на обалама среди-

шњога мора да утемељи африканску др-
жаву, зар би то могла мирно гледати она
Италија, која је поморска држава и која
у поморској трговини има подлогу свога
постојања? Ни по што! јер Италија не
може водити политику самоубиства. Пре-
говори са Францеском за накнаду штете
учињене поводом догађаја у Сфаксу довр-
шени су; преговори о капитулацијама до-
вршени се, када се Францеска изјави о
законима, којима се има уредити право-
судна управа. Жељу некојих сенатора, да
се изнесу на сриједу списи о тунишким
догађајима, не могу испунити, једно што
још преговори трају, а друго што би се
тијем народно осјећање још више поври-
једило и огорчило. О Мисри понови Ман-
чини оно што је већ у комори рекао. За-
вршујући рече, да циљеви Италије није-
су други него да очува мир и цивилиза-
цију.

Тако Манчини. Његов друг у Угар-
ској, министар-предсједник Тиса, такође
се изјавио о истом предмету, и то пово-
дом једне интервјуације, коју је у угар-
ској доњој кући на њега ставио посланик
Хелфи. Тисина изјава гласи овако:

„Говор талијанског министра иностр-
них дјела Г. Манчини-а дао је повода, да
се је различито и самовољно тумачио. Но
што тај говор значи, о то нико не може
бити у сумњи ко је пакљиво пратио дру-
ги говор министра Манчини-а што га је
прије неколико дана држао у талијанском
сенату. Вијести неколиких листова узруја-
ле су цијелу јевропску штампу, а у извје-
сној мјери и саме политичке кругове. Вазда
има вијести, које производе таква узбу-
ђења; такве се је недавно говорило о тро-
јанском савезу, тако се сада говори о
савезу између Италије, Аустро-Угарске и
Немачке, а вели се да је потоњи савез
за одбрану и нападај наперен против Фран-
цеске, шта више, хоће се и то да зна, да
су те три силе узајамно зајамчиле једна
другој оно што данас имају. Такве вије-
сти опровргну се обично, само ако се хо-
ће да се стрпљиво чека, па тако је било
и ови пут: опровргавање стигло је од нај-
надлежније стране, јер је сам Манчини,
чији се говор различито и самовољно тумачио,
криве вијести опровргнуо.

„Но по што је при свем том ставље-
на на мене интервјуација, сматрам, да ми
је дужност у кратко одговорити, да не мо-
же бити мјеродавно оно, што су разне но-
вине о том доносиле, било из незнања би-
ло из партајских разлога, већ да је само
оно мјеродавно, што је талијански мини-
стар иностраних дјела сам рекао, а он ни-
је говорио ни о каквом савезу за одбрану
и нападај, нити о савезу против Франце-
ске. Ја могу само додати и изјавити, да
би било л до вјеровати, да би ми могли
приступити савезу напереном против Фран-
цеске, против оне Францеске, с којом је-
смо и желимо бити у добром пријатељ-
ском одношају. (Живо одобравање). Није
ли то истина, да је стеговништво мо-
нархије тек преко страног министра обави-
јештено о том одношају, јер је гроф
Калноки у делегацијама казао управо оно,
што и Манчини у талијанској комори. Обо-
јица су констатовали, да се Италија при-
дружује двема великим средњоевропским
државама и њиховој конзервативној поли-
тици, којом се жели мир осигурати и по
сваку цијену одржати. Држим, да у том
одношају можемо сматрати врло драгоцен-
но јамство мира, и држим, када три јевро-
пске силе експлају уједино пријатељ-
ство, те се за одржање мира договоре о
сложном поступку, да то свакога може
умирити. Та слога могла би узнемиравати
само такву једну силу, која би хтјела да
нарушава јевропски мир. Такве силе да-
нас по моме знању нема.“

Интервјуација Хелфи пријетио је
на то, да му је мило, што је чуо од ми-
нистра Тисе, да тај тројни савез није на-
перен против Францеске. Али би ипак
желио што више чути од њега о том са-
везу, јер Тиса није рекао ни онолико ко-
лико Манчини. Нарочито желио би Хелфи,
да га ко може обавијестити о једном мје-
сту у Манчинијеву говору, на име о оном,
гдје каже, како је главна циљев том савезу,
да се безустовно осигура напредак
јевропске цивилизације. Хелфи не може
да докучи, шта је Манчини тијем хтио
рећи. Хелфи не може вјеровати, да би се
аустро-угарска монархија, ма какву соли-
дарност да узме на себе, могла мијешати
у послове друге државе, коју би
можда узнемиривао нихилистичан или анар-
хистичан покрет.

На то му је министар Тиса ово од-
говорио: „Примјећујем, да се не
сматрам за књигошу, признајем пак, да
с погледом на наше државоправне одноша-
је министар-предсједник једне државе не мо-
же на овом мјесту дати о спољашњим по-
словима изјаву, која би се разилазила од
изјава министра иностраних дјела. Ако је
епис, што га држим у руци, г. заступника
помео, примјећујем, да то није отише ми-
нистра иностраних дјела, из којег црпем
мој говор, већ говор талијанског мини-
стра Манчини-а. У осталом нужно је да
исправим слиједиће: Г. заступник рекао је,
како сам ја тобож истакнуо, да савез не
служи за одбрану против напада, већ да
се нападај спријечи. Има дакле неко који
хоће да напада. То ја нијесам рекао. Ре-
као сам, да споразумљење иде за тијем
да се очува мир, да није наперено ни про-
тив кога, те може свакога умирити, а уз-
немирити само онога, који жели мир на-
рушити, по такве државе у Јевропи нема.
Рекао сам дакле управо противно од оно-
га, што каже предговорник.

„Г. предговорник сумња о том, да ри-
јечи грофа Калнокија значе оно исто, што
је рекао талијански министар иностраних
дјела. Прочитају једно мало мјесто из дру-
гога Манчинијева говора, и то у немачком
пријеводу, јер талијанског језика не знам,
а смисао тога мјеста не желим кварити
преводећи га на мађарски језик. То мје-
сто гласи: (Чита га). Манчини констатује
дакле сам, да се оно, што је рекао, посве-
слаже са изјавама грофа Калнокија у де-
легацијама.

„Друга сумња, која се је појавила,
та је: што је талијански министар хтио
казати, када је споменуо развитак цивили-
зације. Ја држим, да је то мјесто у ње-
говој бесједи врло просто и разумљиво,
јер вели, да је заслуга талијанске полити-
ке, што је споразумљење постигнуто. Шта
Манчини разумије под ријечима: судјело-
вати у мирном развоју јевропске цивили-
зације, то ја не могу знати, но прост
смисао тих ријечи јест: да се општа јевро-
пска цивилизација може развијати, по-
ребан је мир; ко ради да осигура мир,
ради у инте ресу мирнога развоја јевроп-
ске цивилизације.“

Политички преглед.

Како је у политичком свијету насту-
пила нека општа тишина и ништа се осо-
бито важно не догађа што би свакију
пажњу на се обрнуло, то се листови „Еско-
ро“ искључиво занимају претресом тројно-
нога савеза између Италије, Немачке
и Аустрије. Два министра разних др-
жава учинили су у парламента изјаве о
том савезу, које у данашњем листу доно-
симо. То је био талијански министар ино-
страних дјела Манчини, који је 30. пр. м.
у сенату у Риму, и угарски министар-

ЛСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ХИГИЈЕНА ЉЕПОТЕ.

Од

Дра Павла Мантегаце.

(Пријевод с талијанског.)

(Наставак.)

У неким има органских материја, од
којих се умирди и вода, гдје се такав са-
пун раствори. Не даје се варати! Не ба-
цајте своје новце у тобоце оних, који
ће, чим се окренете, за вама рећи: „и
ово је права будала!“

Гигијену и његовост коже јесу особ-
не, које жене јако вјежују, а људи јако
траже. Али хигијена доушта то само до
павјесног стенова, преко којег наша кожа
бива сувине сејетљива и сувине накло-
њена разболјевању због најмање етнице.

Од честа купања у млакој води кожа
бива глатка и мека, а још више од млака
купања у куваним мекњима. Бадем, мељ,
и свако есенцијно сјемење врло су до-
бра средства за умивање руку, образа и
осталих ствари видних и невидних. Та-
кође је изредан косметик онај плод, што
се зове есенцијни етнеус. Познавао сам једну

старицу, која је до 87 године очувала би-
јело, румено и њежно лице. Она се није
никад другом водом умива, осим дистило-
ване воде од малина. Али тако што при-
лично заудара на Луја XV. и на харем.

Тако звано дјевојачко млије-
ко или сарајска вода један је од
косметика понајмање шкљивих здрављу,
јер је направљен од ружичне воде и бен-
зојинске тинктуре. Али дужом употребом
тога косметика превуче се кожа танким
катранастим слојем, који отежава кожни
функције испаравања и унијања. Кољко
алабастрених рамена има, што из позо-
ринских ложа раснаљују уобразиљу лако-
вјерних гледилаца, а у ствари су бензо-
јинска рамена!

Ароматично сирће такође има
у себи бензојина, те су му и рђаве по-
шљедице оне исте, што и у дјевојач-
ком млијеку. Неколико капица овог
сирћета усуту у воду за умивање добро
је дјети за умјеравање прекомјерног зно-
јења и за сјачање сувине расквашене
коже. Употреба такве воде чини још и то,
да нам лице теже поцрни, кад га изложим
жарним сунчаним зрацима.

Али ароматично сирће има
још жељих и тајанствених особина. Ње-
на половина људског рода потоцима про-
лије сваке године тог омиљеног сирћета.
Али њиме нити руке мију, нити образе
запљускују. Ако хоћете знати, шта нити

раде, а ви запитајте какву љепотицу, која
је већ превалила тридесету годину. Што
се мене тиче, не противим се тој употре-
би, а и вама бих саветовао, да јој се не-
противите. И у хигијени, као и у моралу,
добро се је сјетити правила:

Surtout pas trop de zèle. (Ни пошто
не претјеривати у ревности).

Треба имати у обзир свијет онакав
какав је, а не како бисмо га жељели, па
га треба полагамо поправљати. Пристајем
на ортопедију, али никако на тортуру. Сје-
тимо се оних љивених Кабанисових ријечи:
„Бекарство и моралност осни-
вају се на истом темељу, а то
је: физично познавање људске
природе.“

Запета се може рећи, да је рука зна-
тан дио човјека. Она је архитип вјештач-
ких справа, неопходно оруђе вјештака, па
може бити и врло лијепи. Може изража-
вати умљатост и страст, углађеност и
љубав.

Посити често рукавице, чувати руку
од сунчаног жара и од нагрдних ругоба,
никада је сувине не загријевати, не руко-
вати често тврдим тијелима, то вам је сва
хигијена о љепоти руке. Госпође могу
преко поћ употребљавати косметичне ру-
кавице, које чувају њежност руку и не дају
да се испуцају. Таке се рукавице намаж
утра овом мањ:

Воска небијелена }
Спермацета } по 15 грама
Бијела сапуна }

Јеленског сала, или овнујског доја 30
грама.

Све се уједино растопи, па се дода:

Уља од маслине }
Ружичне помаде } по 46 грама.

Бензојина)
Мелема перувијанског) по 4 грама.

Медене воде 15 грама.

Ружичне есенције неколико капица.

Раднику, који мора жуљити руке
туријом, пилотом, стругом и осталим те-
шким пословима, врло ће корисна бити
употреба оног пјешчаног сапуна, што Ин-
глези зову sandsoap, а Францези завоп-
ропее. Тај је сапун, као и сваки други,
само што у њему има још и врло ситна
пијеска. Раднику су обично руке једини
капитал; њима он зарађује и дијели хљеб
својој дјечи, па треба и да их чува и вје-
гује. Радничке су руке одличан дио одличан
човјека. Тај се пјешчани сапун у нас скоро
никако не употребљује, и ако врши важан
задачак, да тањи кожу на руци те самој
руци даје више гигистости и лакоће у локе-
тима. У радника, који раде врло тешке
послове, ако ни мало не вјегују своје ру-
ке, оне им тако отворду, укруте се и на-
жуље се, да не могу ни дохитити ситуије

председник Тиса, који је 2. ов. м. пред угарским сабором ту ствар из ближе претресао. Манчини је то учинио пред сенатом, кад је овај расправљао буџет министарства иностраних дјела и по што су се многи говорници већ пријед њега повољно изразили о спољашњој политици министарској, и по што је Бисмарков орган „Норд. Алг. Цтг.“ изишао на сриједу са својим сензационним открићењима о одношају између Њемачке, Аустрије и Италије. Тиса је то исто учинио поводом једне интерпелације на њега управљене. И ако су разни поводи били, који су тијем министрима дали прилику, да учине изјаве о реченом савезу, ипак се ласно примјетити даде, да су њихове изјаве једна другој врло сличне, те чисто изгледа, као да им је обојици један шаптак за леђима стојао и на уху им приштаптавао шта ће рећи, само што је једном једне а другом друге ријечи казивао. У осталом, томе се није ни чудити, јер обојица су министри онијех сила, које су се међу собом споразумјеле о томе, какву ће спољашњу политику водити. На ипак у бесједама обојице министара има понеких нианса, које су баш доста примјетне, јер су тако различне једне од друге, да је дозвољено, да се по тој разлици међу њима суди о унутрашњој природи одношаја који су створени између тих држава, и пошљедица које ће даље из њих наступити како за њих саме тако и за остале државе. Ако бацимо један летимички поглед на оно у чему се оба министра слажу, онда ћемо лакше опазити и проучити оно у чему се у својим тенденцијама разликају.

Манчини изјављује, да је савез склопљен ради мира. Нарочито политика Италије описује се с његове стране као политика мира. Савез с дијелом другим силама учињен је по његовим ријечма за то, да би се дипломатијом олакшао посао око одржања мира Јевропе, око мирнога напретка и цивилизације. На тај начин пријед се могу спријечити све опасности новогатог рата. Тиса наводи, како је Манчини у тим изјавама својим дошледао ономе што је Калноки већ прије њега рекао у аустро-угарским делегацијама, почем обојица констатирају, да се Италија придружила Аустрији и Њемачкој и њиховој конзервативној спољашњој политици, која хоће да осигура мир у Јевропи и да га одржи по што по то. У томе види Тиса не само једну врло драгоцјену гаранцију мира, него изводи одатле и то, да тај одношај мора свакога умирити а да не може никога узнемирити, јер, колико је њему познато, нема данас ниједне државе, која би склоњена била да мир Јевропе поремети. Како се из тога види, оба министра, и тадијански и угарски, труде се свом силом своје говорничке способности, да увјере сваког, како је то апсолутно мирољубив савез, који је склопљен између њиховијех држава. У томе се они потпуно слажу. А слажу се даље још и у томе, што обојица одбијају од себе помисао, да би тај савез управљен био против Францеске. То најодлучније пориче и један и други.

На при свем том, баш у погледу на одношај према Францеској битно се разликују изјаве тијех министара једна од друге. „Италији не може бити свеједно, ако би који народ покушао, да насилном колонијалном политиком постане господар од средиземнога мора.“ Тако се у први мах јавило да је Манчини рекао у сенату. Не из стенографских извјештаја, који су доцније саопштени, види се, да је он у том погледу много јаснији био, јер ево шта је рекао: „Ако би н. пр. Францеска хтјела да оснује африканско царство на обалама средиземнога мора, би ли мо-

гла Италија, која је и сама поморска држава и која свој опстанак налази у поморској трговини, — би ли она могла то мирно гледати? Не, никакo; јер Италија не може водити политику самоубиства.“ По томе судећи, Италија је одлучила, да свако даље наступање Францеске на сјеверним обалама Африке, нарочито у Триполису, дочека с мачем у руци, а у томе нада се, да ће имати уза се своје савезнике Њемачку и Аустрију, јер иначе тај савез не би имао никакве вриједности за њу. Но шта вели Тиса? „Ја само то могу додати и изјавити, да би било лудо и помислити, да ћемо ми ући у савез, који би управљен био против Францеске, — против оне Францеске, с којом ми стојимо и желимо остати у добром пријатељству.“ Еле, докле Италија францеској републици у Африци довикује: „доде, а не даље!“ дотле Тиса у име аустро-угарске монархије тобож оставља Францеској потпуну слободу да ради што хоће, јер вели да би лудо било и помислити на какав савез који би управљен био против Францеске. Тиса пориче сваки савез за одбрану и напаја, пориче узајамну гаранцију оно а што данас имају те три државе, а нарочито пориче савез против Францеске, позивајући се на то, да Манчини није ниједне ријечи о том прозборио. То је до душе истина, но како се то слаже с омијем, што је Манчини рекао у сенату, да су три силе савезом примиле на себе равна права и равне дужности дакле да су се једна другој ипак у извјесним тачкама обавезале? Биће по свој прилици да је и Тиса и Манчини говорио само оно што им је — Бисмарко шапнуо у уху, а он им је шапнуо као прави вјештак такове ствари, које морају задовољити свукуд, јер што је Тиса рекао у угарској сабору, то мора задовољити с једне стране јавно мишљење у Аустро-Угарској, с друге стране Францеску; а што је опет Манчини рекао, то ће с једне стране ублажити огорчење Францеза, а с друге стране задовољити осјећајности тадијанскога народа. Тако је Бисмарко постигао што је хтио.

Инглеска полиција била је пошљедњих дана врло сретне руке, пошто јој је на име за руком похватати неке од најопаснијих **фенијанских завојерника** и заплијенити толику множину материјала за минавање, да се је њом могло по Инглеске дићи у зрак. Већ је јављено да је у Нилзскеру у Лондону затворен др. Галагер, који је располагао златним новчаним средствима, и који изгледа као да је један од вођа динамитске странке. Полиција нашла је осим 900 фуната стерлинга американских и инглеских банака, што их је при себи имао, у његовој соби у гостионици једну унутрашњу од 600 фуната стерлинга. Владин вјештак пуковник Мафендија претражио је радионицу фенијанца Хуајтхеда, који је уапшен у Бермину. Том приликом откривено је случајно, да је велики земљани казан, у ком се држао да је била сумпорна киселина, био напуњен су 170 фуната нитроглицерина. Хуајтхед понаша се у затвору врло круто, те су се из његових уста чуле ријечи, по којима би се могло нагађати, да ће његови пријатељи одица да га на силу спасу. Да би се то спријечило учињене су нужне мјере. У Корку затворен је ових дана неки Енрик Морган, који је такођер дијелио динамит. У Лондону затворен је неки Фитерстон, који се издаје за дописника неких њујорчких новина и у којем инглеска полиција држи да је открила и ухватила главнога агента америчких фенијанца и динамитске странке, главнога покретача друштва за убиство инглеских владиних

чиновника. Држи се, да је то и дописник злогласнога Одонована Росе. У њега су нађена доиста нека писма Росијева, у којима га овај упућује, како се динамит прави и употребљује.

У Берлину се поново говори о томе, да ће кнез Бисмарко распустити њемачки државни сабор, ако овај не буде хтио да узме у претрес буџет за 1884 и 1885, и да ће влада поднијети црквено-политички приједлог пруском земаљском сабору, који је пошљедњак наставио свој рад. Средина партија, која је због црквеног питања у опозицији према влади, потпомагала је владу у дебати о закону за запате, а из тога изводе листови, да ће влада за циљло поднијети пруском сабору црквено-политички приједлог. Што се тиче успостављања пруског државног савјета, о томе јављају из њемачке пријестонице, да је кнез Бисмарко прије кратког времена писао државним министрима да проуче то питање и да му о томе поднесу своје мишљење. Главно је питање како ће државни савјет бити уређен, јер кнез Бисмарко жели да се њиме олакша рад државним министрима, који су оптерећени многим пословима. Рад савезног вијећа покренуо је мисао да се државни савјет, који већ преко тридесет година не ради, поново успостави, а за то ће требати одобрење народног представништва само онда, ако се буде тражио кредит за државни савјет.

Францеска комора и сенат наставе свој законодавни рад. Положај кабинета Ферјевог учвршћен је, а агитација за измјену устава, удешена од стране радикалаца, промашила је своју циљ и остала је без успјеха. Генерална вијећа не хтједоше да улазе у то питање, а одличне вође радикалаца или су од честити, као н. пр. Ланесан, или су са свим као Флаке, осудили ту агитацију и изразили се за владино мишљење у том питању. Једина црна цијега, која се на ведром политичком небу Францеске види, то је несугласица између пресједника министарскога савјета, Жила Ферјеа и министра војног, генерала Тибодена. Та несугласица тиче се доста незнатног питања, ослобођења учитеља од војничке дужности, и сва је прилика да ће брзо бити изравнана.

Како Инглеска не пристаје на избор **Биб-Доде** за гувернера ливанскога, као што је то нагласно начелник министарства спољашњих послова у доњем дому инглескога парламента, то је сва прилика да ће та кандидатура бити напуштена. Миридитски кнез Биб-дода више жуди за својом Арбанијом него за Ливаном, те по томе он ће се мање жистити него турска и францеска влада, које су из разних узрока потпомагале његову кандидатуру. Сад ће порта имати да се обазре и потражи другог кандидата за гувернера ливанскога јер 11. ов. м. истиче рок пуно обију садашњег гувернеру Рустему-паши. Кажу да ће се то мјесто понудити Даниш-ефендију, садашњем турском консулу у Дубровнику.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 9. Априла.

— Њихова Височанства Књази и Књагиња, са свијетлом породицом својом и пратњом, стигли су вечерас из Нишпића, гдје су се око три недеље дана задржавали, преко Даниловграда и Ријеке на Цетиње.

да се увјерите о неваљалству и бездушности тих тајних агената најодвратнијега лицемерства.

Гауландов ликер, Дунканова емулзија и Семерлингов косметик имају у себи слатких и горких бадема и су блимата корозивног, а то је страпан отров. Али то још није све. Мијешање горког бадема са тим отровом, који је ништа мање него биклорид живе, ствара се други отров страшнији од првога, а то је цијанир живе.

Метеселично млијеко и многе друге врсте тог накленог млијека имају у себи сублимата корозивног, оксида олова, камфора и сумпорне киселине! Читава батерија најстрашнијих отрова!

Колико главобоља, колико зубобоља, колико подмуклог рушења здравља купује сујета за скупе новце у продавницама лажне љепоте!

Претресите по чешће без икаква уштедања то алету своје жене, своје сестре и т. л. Не обзирите се ни мало на habeas corpus, него несумитно секвеструјте, пролијевајте, бацајте и осуђујте.

Сви ви, који се удварате каквој љепотици с наміјером да је узмете као другарицу свога живота, немојте се задовољити тиме, да јој посматрате љепоту само у вече, већ гледајте, да је видите и

— У уторник 5. ов. м. прослављен је на Цетињу рођен-дан Његове Свијетлости Књажевића Мирка благодарством у св. обитељи, на којем је чиноподјествовао вископреосвештени г. митрополит Висасион, а присуствовали су чиновници који се овдје налазе и народ. Иза благодарена поднијели су кметови овдашње општине у име цијела грађанства телеграфичну честитку свијетломе Књажевићу, који се тај дан са узвишеним Родитељима својим у Нишпићу налазио.

— Његово Височанство Књаз благоволио је подарити III. степен (командерство) ордена Књаза Данила I. г. Александру Леонардосу, вицеконсулу и секретару дипломатске агенције грчке на Цетињу. Г. Леонардос путује сјутра у Атину.

Књижевне вијести.

III. Извјештај одбора ЗА ПРЕНОС КОСТИЈУ БРАНКА РАДИЧЕВИЋА.

1. Примили смо извјештај од разних пјевачких друштава, да ће у корист преноса придирити сјела.

2. Породица Ђор. Стојаковића жели о своме тропку да пренесе кости за служеног Србина Ђорђа Стојаковића у Ст. Паланку, и нуди за ту цијељ половину тропка за лађу, ако би одбор овај пристао, да се на истој лађи са Бранком пренесе. Уважавајући заслуге покојника, одбор је пристао на понуду ту.

3. Добровољни прилози: Пренос из прошлог извјештаја 12 ф.; — види бр. 28. и од Ђорђа Радивојевића из Граца 1 ф. Српска црквена пјевачка задруга земунска 192 ф., свега 217 ф.р. Новац се улаже у оvd. „postspareass-y“.

4. Одбор је званично дознао (из протокола инспектората на С. Марковом гробљу), да је Бранко 22 Октобра 1853 г. п. р. сарањен; према томе отпада тврдња досадањих биографа Бранкових, да је 28. Јуна п. р. умро.

Узима се на знање.

У Бечу, 1. Априла 1883.

Ј. Татић П. Деснотовић.
перовођа. председник.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 19. Марта. — Ове недеље имали смо с почетка јужне и југоисточне вјетрове уз велику кишу и облачно небо, а за тијем струја вјетрова окрепу у правцу западном и на измаку недеље пријеђе са свијем у буру, која небо очисти од облака и донесе нам лијепо ведро вријеме. Море је било све једнако немирно до пошљедњег дана од недеље.

Улазак и излазак Бојане није био слободан до 18. ов. м.

Доједрише:

Траб. црн. „Нови Пазар“, тон. 24, кап. Саво Петковић, из Медуге, су 6 друга, крпат соли.

Траб. црн. „Два Пријатеља“, тон. 24, кап. Фазли Були, из Тријешћа, су 5 момака, крпат трговине.

Траб. турски „Учело ди Марс“, тон. 19, кап. Омер Вели, из Медуге, су 5 момака, крпат брашна.

Поједрише:

Траб. црн. „Нови Пазар“, тон. 24, кап. Саво Петковић, за Обот, су 6 момака, крпат соли.

дању, а нарочито ако је икако могућно, изјутра. Из јутра, да богме, прије но што дјевојачко млијеко, Аспасијана помада, Венерина маст, метеселично млијеко и помада Грација створе дјевојачке дражи, што не постоје; прије но што створе Венеру, која је можда харпија и која је за пет динара купила све оне лажне љепоте.

Ако љубите какву жену, трудите се, да ваша љубав буде сила, што моралине, свијетлост, што обасјава мрачне кутове срца и мозга.

Са женом, коју љубите, прочитавајте ове моје поуке, па да биете и ви и она сазнали сву одвратност и сву лажљивост шнекулантских измишљотина, прочитајте и преведите овај га ни оглас, који, вјерујте ми, није од најгаднијих:

Pomade oriental
pour rendre aux chairs
leur fermeté native.
Dépôt général
Rue St. Lazare 48. Paris.

Оставите сва бјелила блудницама, које продају своје извјештачене дражи у сјенци стиде, или на безобразном видјелу позоришта и развратних оргија.

(Наставиће се).

предмете са земље, пити их у руци осјећити. Ти јунаци поштенога рада не би тако искварили своје племенито оруђе, кад би се почешће умивали пјешчаном сапуном, или бар сваке недеље карбонатом потане или соде раствореним у води.

Многи сибаријанци и многе сибариткиње увијек у воду за умивање келеске воде, или других мирисних тинктура, у којима има винскога шпиритуса и других есенција. Неколико капљица тих мириса може заиста задовољити и најразнеженијег епикурејца, а и оне, које је природа унесрећила знојем, што заудара. Али јача употреба тих шпиритуозних вода шкоди здрављу коже, јер је сувине јако раздражују.

Овака ароматична умивања треба оставити за најтоплије љетње дане, за оне, који се од болести опорављају, и за све оне случајеве, кад је динамометар живота испод нуле, те је потребно трљати, дражити и кријепити све што на нама дрима или снава.

Не дијелите се никада и ни пошто никаквим бјелилом ни црвенилом; не мажите се никаквим косметикима, чији вам састојци нијесу познати. Скором су све те течности и масти отровне, те хује здрављу и прије времена лише коју ћене природне свјежине и љепоте. Гдје су така мазива у моди, виђа се изванредно много

црних и покварених зуба, а жене око тридесет година изгледају у лицу као Нирнбершке лутке, па се на сто миља позна смијешни узрок њињог смијешног изгледа.

Жене не би требало ни по имену да знају за та гадна бјелила, јер и она, што најмање шкоде, као што су бјелила од талка и цинка, не постижу оно што се хоће, то јест, да се прода као бијело оно што није бијело.

Бјелила од олова и од бизмута имају још и ту незгоду, да поцрне од додира са сумпероводничким гасом. Отуда често бива на баловима, да понека нафракана љепотица на један пут поцрни или у слијед случајна избијања гаса, којим је дворана освијетљена, или још чешће у слијед неопходне посјете неком прозачичном извору сумпорно-водничког гаса.

Јадни глумци и глумице, који су будаластим обичајем приморани на мазива лица бјелилом и руменилом, често болују од кефалеје, од реуматичних болова, од парализе и од осталих злокобних пошљедица спора тровања.

Нека се руменила састоје од опаснога цинобера. Кармин, картам и бразилско дрво не шкоде здрављу, али чине увијек смијешне оне, што их употребљују, те хоће да преваре кратковиде људе.

Описом разних бјелила и црвенила могла би се напунити читава књига. Али биће довољно само неколико примјера, па

Траб. при. „Два Пријатеља“, тон. 24, кап. Фазили Були, за Обот, су 5 момака, крцат трговине.

Траб. турски „Учело ди Маре“, тон. 19, кап. Омер Вели, за Обот, су 5 момака, крцат брашна.

Уцињ, 27. Марта. — Ове недеље имали смо за 1 дан југ до подне, а по подне западни-сјеверозападни лагушан, облачно и понешто узбуркано море, за 4 дана исток до подне лагушан а по подне сјеверозападни умјерен, мало да не ведро и понешто узбуркано море, за 3 дана буру у јутро а по подне сјеверозападни-сјевер умјерен, мало да не ведро и мирно море.

Доједрише:

Барка при. „Капарина“, од тон. 5, кап. Али Мехмет, из Медове, празан.

Барка при. „Живио“, тон. 3, кап. Али Усеин, из Медове, празан.

Барка при. „Ристо Стојовић“, тон. 3, кап. Сулејман Закули, из Медове са нешто трговине за овдје.

Барка при. „Шејана“, од тон. 3, кап. Смаил Мустафа, из св. Пиколе, са нешто трговине за овдје.

Барка при. „Живио“, од тон. 3, кап. Али Усеин из Бара са нешто дрвади.

Барка при. „Ређина“, тон. 6, кап. Дуло Бузук, из св. Николе, празан.

Брац при. „Фортеца“, тон. 10, кап. Мустафа Омер, из Драча, с котровима.

Траб. турка „Бела Вита“, тон. 14, кап. Сулејман Мустафа, из Цераста, празан.

Траб. при. „Хаирлије“, тон. 25, кап. Фазили Сулејман, из Обота, с рујем.

Траб. при. „Мурадие“, тон. 32, кап. Махмуд Сулејман, из Обота с рујем.

Траб. грчка „Ипомони“, тон. 28, кап. Никола Орфан, из Драча, празан.

Траб. при. „Бахрие“, тон. 32, кап. Мустафа Сулејман, из Млетака, искрца нешто петроља.

Шкуна при. „Бела Скутарина“, тон. 148, кап. Усеин Мачио Бег, из Ријеке, крцат лењама за Палермо.

Траб. при. „Бахрие“, од тон. 36, кап. Сулејман Мустафа, из Тријешћа са нешто трговине за овдје.

Траб. при. „Угурлије“, тон. 39, кап. Исмаил Бег, из Обота са рујем.

Траб. при. „Улизије“, тон. 43, кап. Мустафа Јахоја, из Обота, с рујем.

Траб. при. „Леоне“, тон. 34, кап. Браим Дермани, из Обота, с рујем.

Траб. при. „Фиорди Сан Никола“, тон. 40, кап. Омер Шабани, из Тријешћа, са нешто трговине за овдје.

Поједрише:

Барка при. „Живио“, тон. 3, кап. Али Усеин, за Бар, празан.

Барка при. „Сефил Бахер“, тон. 3, кап. Даут Мустафа, за Медову, са момчади и живежи.

Барка при. „Ристо Стојовић“, тон. 3, кап. Сулејман Закули, за Медову, са момчади и живежи.

Барка при. „Живио“, тон. 3 кап. Али Усеин, за Медову, са момчади и живежи.

Брац при. „Фортеца“, тон. 10, кап. Мустафа Омер, за Бар, с котровима.

Брац при. „Ређина“, тон. 6, кап. Дуло Бузук, за св. Николу, празан.

Брац при. „Капарина“, тон. 5, кап. Али Мехмет, за св. Николу, празан.

Траб. турка „Бела Вита“, тон. 14, кап. Сулејман Мустафа, за Драч, празан.

Траб. при. „Хаирлије“, тон. 25, кап. Фазили Сулејман, за Тријешће, с рујем.

Траб. при. „Мурадие“, тон. 32, кап. Мехмед Сулејман, за Тријешће с рујем.

Траб. при. „Бахрие“, тон. 32, кап. Мустафа Сулејман, за Обот, из Млетака, крцат.

Траб. при. „Бахрие“, тон. 36, кап. Сулејман Мустафа, за Обот, из Тријешћа, крцат.

Траб. при. „Угурлије“, тон. 39, кап. Исмаил Бег, за Тријешће, с рујем.

Траб. при. „Улизије“, тон. 43, кап. Мустафа Јахоја, за Тријешће, с рујем и нешто уља што укрца овдје.

Траб. при. „Леоне“, тон. 35, кап. Ибраим Дермани, за Тријешће, с рујем.

Траб. при. „Фиорди Сан Никола“, тон. 40, кап. Омер Шабани, за Обот, из Тријешћа, крцат.

Траб. грчка „Ипомони“, тон. 28, кап. Никола Орфан, за Крф, крцат кости од маслина.

Бар, 29. Марта. — Прошле недеље за 3 дана имадосмо вјетрове тихе од истока и сјеверозападне умјерене а послјед сјевер и сјеверо-источни пољу јаки. Прек-јучер вјетар од истока лагушан, јучер југ не јаки а епох источњак пољу јаки који на врхове панесе сунјег а овдје кишу.

Барометар који се бијаше подигао на 77, сађе на ново на 75—8.

Стање температуре Ф. 10

На 23. Март дође из Тријешћа пароброд аус. уг. „Тритоне“, тон. 587, кап. А. Малуша, који искрца неколико трговине за ову луку и крену у преписаго вријеме за Арбанију и Крф.

26. дође из Драча брац при. „Фортеца“, тон. 10, кап. Мустафа Омери, крцат за ову луку.

Исти дан дође и гаета аус. уг. „Боанина“, тон. 10, крцата клака за ову луку.

28 врати се из Крфа редовно пароброд „Тритоне“, и пошто искрца нешто трговине и путника за ову луку отпутова јутрос у 5 сати за Далмацију.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

ЦАРИГРАД, 7. Априла. — Књаз Бугарски јуче амо стигао. Султан га је примио исти дан по подне.

ДУБЛИН, 7. Априла. — Куклеј осуђен на смрт.

ЛИВЕРПУЛ, 7. Априла. — Овдје је уапшен неки Кингстон, који је оптужен да је учествовао у убиству Бурке-а.

Књижевни огласи.

НОВА КЊИГА

ЖЕНИДБЕ

у јуначким српским народним пјесмама прибрао и пропратио

Стеван В. Поповић.

(Најевтиније издање за народ).

Садржај: 1. Женидба Душанова. — 2. Женидба краља Вукашина. — 3. Женидба краља Лазара. — 4. Женидба Марка Краљевића. — Женидба Милоша Обилића. — 6. Женидба Страхинића Бана. — 7. Женидба Ђурђа Смедеревца. — 8. Женидба Тодора од Стаља. — 9. Женидба Поповића Стојана. — 10. Женидба Влашића Радула. — 11. Женидба Мексима Црнојевића. — 12. Женидба Змај-Деспота Вука. — 13. Женидба Тодора Јакшића. — 14. Ропство и женидба Јакшића Шћепана. — 15. Женидба Јова Будимлије. — 16. Женидба Грујице Новаковића. — 17. Женидба Ива Голотрба. — 18. Женидба Стојана Јанковића. — 19. Женидба од Задра Тодора. — 20. Женидба Ива Сељанина. — 21. Женидба Ивана Рипшанина. — 22. Сестра Ђурковић-сердара. — 23. Женидба Плетикосе Павла. — 24. Бајова свадба. — 25. Женидба Милића Барјактара.

Књига броји 338 страна и предговор као студију и књижевну оцјену ове дивне ките одабраног мирисавог цвијећа наше народне поезије. Цијена је књизи само 60 новч. а ко поручи за готов новац бар 20 ком. исте, добија комад по 40 новч. Књига је објављена у лијепе илустроване корице. Нарудбине ваља наручити:

Накладној штампарији А. Пајевића. у Нови Сад.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Браће Јовановића

Изишла је свеска 55.

ДЈЕЛА ДОСИТЊА ОБРАДОВИЋА.

Књига V. Епика, проповједи и бесједе.

I. — 16. н. (35 пара).

Добија се у свјема српским књижарама. — Претплата на 24 свеске ф. 3.50 (7 дан.) а поједина 18. н. (40 пара) и онда шаљемо ми о нашем трошку сваку свеску уредно. — Изази сваких 14 дана 15. — Новац молимо унапријед с пошт. упутницом.

У Панчеву.

Књижара Браће Јовановића.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Браће Јовановића

Изишла је свеска 56.

ГРЕНГООР.

Позоришна игра у једном чину.

Написао Бавињ, превео Ј. Ђођевић.

16. н. (35 пара).

Добија се у свјема српским књижарама. — Претплата на 24 свеске ф. 3.50 (7 дан.) а поједина 18. н. (40 пара) и онда шаљемо ми о нашем трошку сваку свеску уредно. — Изази сваких 14 дана 1 св. — Новац молимо унапријед с пошт. упутницом.

У Панчеву.

Књижара Браће Јовановића.

DON MIHO NA BRANIKU

(Odgovor na članke Mihovila Pavlinovića: „Misao hrvatska i misao srpska u Dalmaciji od godine 1848 do godine 1882“.)

Napisao

Sava Bjelanović

urednik „Srpskog Lista“.

Knjižica je preštampana iz „Srpskog Lista“ i prodaje se:

U Zadru: u knjižari Ivana Voditzke. U Spljetu: kod Jove Metličića, agenta „Srpskog Lista“. U Kotoru: u knjižari Spira Petrovića.

Cijena 35 novčića.

(3—3)

О Г Л А С И.

До 20. Маја и од 20. Августа за 25% спуштена цијена становима.

Минерална бања

Крапинске Топлице

у Хрватској (поштанска и телеграфска штаница).

Ова бања удаљена је од штанице Запешћина на Штајинбучко-Сисачкој жељезној прузи 3 уре а од Пелчаха на јужној жељезници 4 и по уре. Особито је лековита ова бања, у којој имају акротерме до 30 и 35 степ. Реом., у уловима, реми и болестима кој се отуд долазе, у лишијасу, невралгијама, кожнијем болестима и ранама, у кроничној болести Брајтовој, у патолошким процесима женских полних органа и т. д. Бања је отворена од 1. Априла до краја Октобра, у којој имају велики басени, сепаратна купатила у кориту од мрамора и едешем, станови, ресторације, велики салони за јестиво, кафане и билјарде, салони за музику, апотека, паркови и т. д. свака данашња угодност у пуној мјери. Од 1. Маја возе омнибус од бање до Пелчаха и натраг, по што прихвате госте са бечког влака који стигне у 9¹/₂ уре прије по дне. Подвозна цијена ф. 3. — од особе. И за остале влакове стоје удесни подвози на распоређењу, а од 1. Јуна возиће из Запешћина кола у Крапину иза сваког жељезничког влака. О овој бањи ваља се распитати у управе њене и у бањског лекара, санитетског саветника дра Едгара витеза од Ајгнера. — Књижиче о овој бањи добијају се у сјема књижарама, а проспекти у управе.

Крапинске Топлице у Априлу 1883.

(1—3)

НУДИМО

голи и мјенични кредит

трговцима и занатлијама уз малу наплату. Исто примамо залог и дајемо новац врх њих. Тражимо агенте и дајемо им добру награду.

W. Crawford & Co.

34, Basinghall Street, London.

(3—9)

Поштарске марке.

Тимброне поштарске марке, црногорске, бугарске, источно-румелијске, и турске, и цијеле кореспонденц-карте, купују се 100 комада по 2 франка, а 1000 по 20 франка.

Агенти се траже, који могу мјесечно 100—200 франка заслужити.

Купујем старине, као новце, слике, оружје, и т. д. Кореспондирам у немачком, францеском и српском језику. На питања одмах ћу одговорити.

Повратно порто нуљно је и писма рекомандована. Ближи извјештај код: Ваје Шандор, трговинастарица у Будапешти, Стефанов трг, број 8.

(18—20)

ПОШТАРСКИ

ЗИМЊИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до 10 и по ура у јутро; у суботу: предавање до 10 и по ура у јутро.

Долази из Котора, у уторник: предавање у 2 уре по по дне; у сриједу: предавање у 2 уре по по дне; у четвртак: предавање у 2 уре по по дне; у петак: предавање у 6 ура по по дне, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА потази са Цетиња за Котор у четвртак, предавање у сриједу до 4 уре по подне.

Долази из Котора у петак, предавање у суботу у 8 ура пред по дне.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у понедељник, сриједу и суботу, предавање до 11 ура у јутро.

Долази с Ријеке, из Бара, с Даниловграда, из Никшића, из Подгорице и из Уциња у уторник, четвртак и недељу, предавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињ

у суботу, предавање у петак до 4 уре по по дне.

Долази у уторник, предавање у 10 ура пред по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 9 ура до 12 у јутро и од 2 до 4 по по дне.

Цетиње, 1. Марта 1882.

Управитељство

Књ. црногорске поште.

ТЕЧАЈ БЕЧКЕ БОРЗЕ.

Од 9. Априла 1883.

Државни дуг у сребру . . .	7845.
„ „ „ банкнма . . .	79 65.
Златна рента . . .	9790.
Лозови од 1860 . . .	9328.
Банкнине акције . . .	834.
Кредит . . .	31810.
Лондон . . .	11952.
Ц. кр. цекци . . .	564.
Наполеон . . .	948.
Државна марка . . .	5855.

Народна привреда.

ТРИЈЕШЋЕ, 2. Априла — Разна роба на нашем тржишту имала је ове недеље слиједеће цијене:

	од	до
Восак примерски и угар. за 100 кил.	90	110
Кафа порторико . . .	56	64
С. Доминго . . .	39	57
Рно према врсти . . .	32	35
Цукар аустријски . . .	30 25	32 25
тучени . . .	40	65
Цвијеће траве бухаче . . .	26	35
Тамјан . . .	2	2 50
Наранче скрињца . . .	9 50	—
Карубе пуљешке. за 100 кил.	5	—
левантинске . . .	22	—
далматинске . . .	14	—
Смокове Каламата . . .	2	6 50
пуљешке . . .	90	94
Лимунски скрињца . . .	—	—
Бадели или мандуле пуљ.	—	—
далматинске . . .	26 50	27
Љешници . . .	10 25	11 25
Уље иве . . .	10 50	11 50
мшеница руска . . .	—	—
угарска . . .	—	—
галачка . . .	7 25	8 25
Кукуруз (ружентин) руски	7 50	8 75
угарски . . .	7	8
Раж . . .	6 25	6 75
Јечам . . .	—	—
Зоб угарска . . .	10 50	12
арбанска . . .	—	—
Пасуљ (фажол) према	—	—
врсти робе . . .	—	—
Боб . . .	14 50	22 50
Лећа . . .	12	13 50
Ориж талијански . . .	100	110
инглески (кигајски) . . .	118	125
Вуна босанска . . .	125	—
морска . . .	—	—
арбанска . . .	—	—
истарска . . .	46	90
Штице копушке јеловице	40	70
штајерске . . .	10 30	11 40
Греде . . .	6	11
буквице . . .	39 50	42
Уље итал. иже врсте . . .	50	64
„ најбоље . . .	—	—
„ средње врсте . . .	41	—
далматинско . . .	10 75	—
истарско . . .	13	15 25
Камено уље у барику . . .	150	175
у кашетама . . .	47	55
Коже стројене . . .	80	106
сухе воловје . . .	80	110
далм. вст. и бос. . .	70	100
јагњеће . . . за 100 ком.	—	—
далматинске . . .	—	—
козје . . . за 1 кил.	—	—
вунене слане . . .	—	—
сухе . . .	34	42
вечје за 100 комада, у сребру	36	49
Бакар . . . за 100 кил.	13	25
Сарделе 1 барно . . .	26	27
Витриол модри . . . за 100 кил.	—	—
зелени . . .	70	100
Масло . . .	47	48 50
Лој далматински . . .	77 50	—
Сало . . .	11 72	—
Маст (сало растопљено) . . .	23	24
Славина . . .	9	—
Ракија етолитар (100 литара)	8 50	—
Галвићи истарски за 100 кил.	7 50	8
Руж . . .	12	13
„ истарски . . .	—	—
„ далматински . . .	—	—
Липће од лоровике . . .	40	80
Винске строгине (Girula)	28	32
сиплох . . .	11	11 50
Мед . . .	—	—
Лумбер (јабучице од лоровике).	2	18
Пакал барно од 100 килогр.	14	16
Цуње (штрапе) . . . за 100 кил.	7 50	8 50
Катрам далматински . . .	—	—
Сумпор у праху . . .	—	—